Rosalie Roos

Rosalie Roos, en av den tidiga svenska kvinnorörelsens pionjärer, har efterlämnat en stor samling brev och dagboksanteckningar. Författarinnans sondotter Sigrid Laurell har sammanställt och kommenterat ett urval av dessa. Förutom Rosalie Roos egna brev och dagboksanteckningar finns i boken några brev till henne, bl. a. från Carl Jonas Love Almqvist, där han delger Rosalie några synpunkter på konstnärskapet.

Större delen av breven har dock skrivits av Rosalie Roos under hennes resa till och vistelse i Amerika, där hon verkade som lärare och guvernant.

Rosalie Roos var en mycket vaken iakttagare, som observerade det mesta och hon berättar intressant och medryckande om sina upplevelser.

Eftersom breven är skrivna till familjen och till den intimaste vänkretsen är de mycket personliga och innehåller en hel del som är ointressant för en utomstående. Som en kommentar kan nämnas, att Rosalie Roos själv i ett av breven till sin far, där hon talar om Fredrika Bremers Hemmen i nya världen, just säger, att "en enskild brefsamling är ej passande för publicitet", men eftersom hon också tillfogar, "och borde åtminstone ej publiceras av förf. sjelf," så får vi väl hoppas, att hon inte skulle bli alltför ledsen om hon nu visste, att hennes brev offentliggjorts.

Även om det skildras väl många partyn, tillställningar och visiter och med dem tillhörande beskrivningar av klädsel, maträtter o. s. v. så ger det dock läsaren en inblick i dåtidens seder och bruk, vad som var på modet och hur man uppförde sig. Inom Rosalies egen klass givetvis. Rosalie berätttar en hel del om vilken stor vikt man fäste vid konventionens lagar. Själv är hon glädjande fri från sådana band, men ofta måste hon dock för omgivningens och husfridens skull böja sig. Hennes pliktkänsla mot dem som omger henne är stark och så länge det inte inkräktar på hennes djupaste integritet, så ger hon efter. Men Rosalie besitter trots detta en frigjordhet och styrka, som man knappast trodde var möjlig på ett så tidigt stadium som 1850-talet, under vilken tid hon befann sig i Amerika.

Rosalie lovar sin far i ett av breven att återkomma till politiken. Man skulle önskat, att hon hållit detta löfte i större utsträckning. De politiska synpunkter hon kommer med är inte så givande och materialet på detta område inte alls rikt. Det begränsar sig till några uttalanden i slavfrågan, i vilken hon tydligt tar avstånd från slaveriet, men ändå finner att slavarna både är lata, och att de många gånger har det mycket bättre än svenska arbetare.

Breven ger oss också en liten aning om Rosalie Roos uppfattning om Fredrika Bremer. Hon är ledsen för att Fredrika Bremer genom sin bok Hemmen i nya världen blivit impopulär i Amerika, men hon förtiger inte heller, att hon "ej gillar **alla** hennes åsigter i fråga om qvinnans emancipation".

Rosalie Roos stannar kvar i minnet som ett exempel på en kvinna som visste vad hon ville och som ej lät sig skrämmas "af andras föreställningar". Ibland tycker man, att hon är överambitiös t. ex. med sitt eviga sömmande och att hon för ofta mot sitt bättre vetande tänker på vad som passar sig, men så blixtrar det till och man märker järnviljan bakom hänsynstagande och eftergifter för konvenansen.

Boken med Rosalie Roos brev är intressant att läsa både som social- och kulturhistorisk skildring och som en beskrivning av en stark, livskraftig och företagsam kvinna.

Hjördis Levin

Rosalie Roos. Resa till Amerika 1851—55. Brev utgivna av Sigrid Laurell. Almqvist & Wiksell 1969. 236 sidor.

STOCKHOLM:

Kjällanders Måleri AB
till Eder tjänst
Odelbergsvägen 22
121 63 Johanneshov. Tel. 59 30 40

KUNGSBROBAREN
KUNGSGATAN 82
REKOMMENDERAS
Telefon 50 20 18

BAGARMOSSEN:

Nyheter varje vecka
O. L:s Textil
Emågatan 29 — Bagarmossen
Tel. 48 03 47

BROMMA

Expresslotter Snabblotteri
Tombolalotter Kvicklotteri
Lägre priser, snabbare leveranser
Illustrerad prislista på begäran

G. V. GAJNER AB
Alviksvägen 47,
Box 15039, 116 15 Bromma
Tel. 08/25 84 00.

GÖTEBORG:

Vid köp av
Radio - TV - Kylskåp
kontakta
Philip Carlsson Radio o TV
Husargatan 24, Göteborg.
Tel. 11 15 86